

LANSAREA FESTIVĂ A PROGRAMULUI DE LECTURĂ „CHIȘINĂUL CITEȘTE”

Raia ROGAC

În mod tradițional, de Ziua Internațională a Cititului Împreună, la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău a fost lansat Programul de lectură „Chișinăul citește”, ajuns la ediția a XX-a. Grație faptului că a fost o dată rotundă, gazdele au pregătit un scenariu mai complex cu alură festivă: pe lângă autorii cărților propuse pentru lectură și susținătorii acestora, au fost invitați și actori îndrăgiți pentru momente de recital, iar violonistul Marin Bunea în duet cu acordeonistul Alexandru Marcus au destins publicul cu minunate clipe muzicale.

Mai întâi, moderatoarea evenimentului, dr. Mariana Harjevschi, directorul general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a arătat care sunt cele trei cărți și autorii lor, pe care un juriu competent le-a selectat anticipat pentru ediția aniversară, acestea fiind: *Întâmplări cu tâlc* de Cristina Bujor la categoria „Copii”; *Montana* de Alexandru Popescu la categoria „Tineri” și *Patimile după Iov* de Val Butnaru la categoria „Adulți”. Programul are drept scop de a promova lectura și de a încuraja și orienta comunitatea

chișinăuiană de cititori către valorile literare autohtone. La început, Programul de lectură era intitulat „Chișinăul citește o carte”. Însă, pentru a crește numărul de cititori, organizatorii au extins și numărul de cărți: de la un singur volum la trei, astfel cuprinzând cele trei categorii de utilizatori nominalizate mai sus. Impactul a fost cel așteptat. De exemplu, în anul 2022, în cadrul Programului s-au desfășurat, în toate filialele BM, circa 200 de activități, în care au fost antrenați în jur de 5000 de cititori.

Cartea *Întâmplări cu tâlc* de Cristina Bujor, scoasă recent la Editura „Epigraf”, a fost prezentată de scriitorul Dumitru Crudu, care a menționat că cel mai tare l-a impresionat faptul că narațiunea este trecută prin viziunea personajelor animale, fiind sigur că dacă acestea ar vorbi cu adevăratelea, ar face-o anume așa cum a văzut autoarea; de asemenea, i-au plăcut jocurile de cuvinte, felicitând autoarea și îndemnând micii cititori și părinții acestora să citească cartea. Moderatoarea, în context, a amintit că la una din edițiile Salonului Internațional de Carte pentru Copii Cristina Bujor s-a învrednicit de un premiu din partea BM. Autoarea a mulțumit pentru includerea cărții sale în programul de lectură și pentru faptul că a fost comparată cu marele scriitor Spiridon Vangheli, spunând totodată că *Întâmplări cu tâlc* se adresează atât copiilor, cât și părinților, mulțumind mult Bibliotecii Municipale pentru brandul „Chișinăul citește”. „Eu n-am fost îndemnată de nimeni să citesc, mi-a plăcut lectura din fragedă copilărie, chit că am avut în casa părintească la dispoziție o bibliotecă bogată”, a conchis

autoarea. Gabriela Lungu, actriță, directorul Teatrului Municipal de Păpuși „Guguța” din sectorul Ciocana al Chișinăului, a citit cu plăcere cartea, apreciind-o ca pe una de succes și a dat citirii expresive un fragment din cartea dată.

În continuare, dr. Mariana Harjevschi, în prezența on-line a autorului Alexandru Popescu, a remarcat că romanul *Montana* este cartea cea mai bună pentru adolescenți, ea fiind analizată de

Maria Pilchin, care a evidențiat momentele-cheie. Este o carte în care vedem istoria durută a unei familii, dar și, la general, a întregii Basarabii. O carte de debut reușit. Vlad Ropot, actor la Teatrul Național „Mihai Eminescu”, după lectura publică a unui fragment din roman, și-a exprimat încrederea că acesta va avea priză la cititori și a promis să îndemne prietenii și cunoscuții să-l caute la bibliotecă și în librării. Autorul, vădit emoționat, a mulțumit pentru

onoarea de a fi inclus în Programul de lectură „Chișinăul citește”, a salutat buna inițiativă a cititului împreună, spunând că deseori face acest lucru cu multă plăcere din ambele părți cu fiica sa de nouă ani. Autorul a mai adăugat: „Sper să am inspirație să continuu. Mă bucur că adolescenții și maturii vor citi această carte. Am lucrat zece ani în jurnalism. Am trăit în Tiraspol și Bender până la 18 ani. Cartea a văzut lumina tiparului la Editura Arc, aducându-mi contribuția și eu la designul copertei”.

Angela Cutasevici, viceprimar al municipiului Chișinău, prezintă în cadrul ediției a XX-a a Programului de lectură „Chișinăul citește”, a ținut să sublinieze în succinta sa comunicare: „Biblioteca este foarte importantă pentru Chișinău. În 20 de ani, Chișinăul a

citit mult, a citit cărți bune. Și noi vom lectura împreună în cadrul Programului de lectură. Avem multe proiecte comune, care fac să aducă cititorul în bibliotecă. Prin carte bună putem atrage cititorii în bibliotecă pentru a feri tinerii de capcanele periculoase ale spațiului virtual. Mulțumim tare mult. Ne propunem să edităm cinci

monografii despre Chișinău, iar de la 1 septembrie a aului viitor – să introducem o disciplină nouă «Chișinăul meu drag»”.

În răspuns, la rândul-i, directorul general a mulțumit doamnei Cutasevici pentru mesaj și prezență, exprimându-și speranța că străduința în comun va conduce neapărat la transformarea Chișinăului într-un Oraș al Cărții.

Ultima carte, *Patimile după Iov*, în prezența autorului Val Butnaru, a fost „desecată” de criticul literar Eugen Lungu, care a declarat că a fost impresionat de acest roman, având din start două surprize: a văzut la Biblioteca Municipală un public select, competent și că a descoperit că în Programul de lectură „Chișinăul citește”, ediția a XX-a, sunt incluse două cărți ale

Editurii Arc – a lui Alexandru Popescu, fiind unul dintre cei mai buni debutanți, și a lui Val Butnaru. Ambele cărți le-a citit cu plăcere. Consideră foarte bine structurat romanul *Patimile după Iov*, care începe de la Unirea Principatelor, trece prin cele două răpiri ale Basarabiei, prin cele două războaie mondiale și se încheie cu anii nouăzeci. Despre Val Butnaru criticul literar a mai spus că, în prezent, acesta scrie o nouă carte despre literatură, iar dânsul are pe masa de „citire” un alt roman foarte complicat de același autor, intitulat *Spinoza*. Nicolae Jelescu, actor, director artistic al Teatrului Poetic „Alexei Mateevici”, mulțumind autorului pentru roman și pentru lecția de istorie oferită, a prezentat o înregistrare cu un fragment din acesta. Val Butnaru a exprimat recunoștință echipei de la Editura Arc, echipei de la Biblioteca Municipală și cititorilor care au reușit să citească romanul, îndemnându-i și pe alții la lectură.

Din partea mea, a autorului acestei cronici, pot spune că am citit și eu ambele romane. Consider că alegerea lor pentru Programul de lectură „Chișinăul citește”, ediția a XX-a, a fost una reușită. Cărțile vor fi pe placul multor cititori.

Pe final, moderatoarea a îndemnat asistența să vină și la alte evenimente ale Bibliotecii Municipale, aferente Programului de lectură „Chișinăul citește” sau în afara lui, la alte proiecte la fel de incitante.

Ar merita ca cititorii să știe că Programul de lectură „Chișinăul citește” se va desfășura în toate cele 27 de filialele ale BM, în perioada februarie – noiembrie 2023, unde vor avea loc întâlniri cu

autorii volumelor incluse în program, prezentări de carte, lecturi publice, discuții-dezbateri, sesiuni foto și de autografe. Ediția curentă se va încheia cu o conferință de totalizare, unde vor fi desemnați „Cititorii anului”.

Programul de lectură „Chișinăul citește” este unul dintre cele mai îndrăgite și longevive programe culturale la nivel municipal, care dezvoltă gustul lecturi și cunoașterea în profunzime a celor mai bune lucrări din literatura română contemporană a Republicii Moldova. Prima ediție s-a desfășurat în anul 2004, fiind pusă în dezbateri cartea *Mi-i dor să vă spun* de Iurie Colesnic.

După cum am menționat și în alte rânduri, pe poziția de vârf a topului celor mai citite cărți din cadrul Programului de lectură „Chișinăul citește” rămâne a fi romanul *Tema pentru acasă* a regretatului Nicolae Dabija. Grație promovării, dar și valorii, romanul a fost tradus în multe limbi de circulație internațională, fiind citit și apreciat de cititori din Franța, Italia, Ucraina, Japonia, China, Rusia, SUA etc.

Foto: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”